

Szakdolgozat

Jégkorszaki szaki – avagy kik a magyar jégkorongszurkolók?

Kivonat

A **jégkorongmérkőzések nézettsége** Magyarországon az utóbbi években véleményem szerint nem növekszik megfelelő mértékben. Célom az volt, hogy megtudjam, **kik** és **miért** választják a jégkorongot, mint **szórakozást**, és milyen ötleteik vannak azzal kapcsolatban, hogy a **potenciális szurkolók** megszólíthatók, érdeklődésük felkelthető legyen, azaz a jégkorongsport **népszerűsítése** érdekében milyen javaslatok vannak.

A cél elérése érdekében kétféle módszer ötvözetét alkalmaztam, vagyis két egymást követő évben (2009, 2010) két különböző jégkorongcsapat (Sapa Fehérvár AV19, Miskolci Jegesmedvék Jégkorong Sport Egyesület) szurkolóival készítettem **fókuszcsoportos interjút**. Az eredmények alátámasztása érdekében kibővítettem a kutatást egy internetes **kérdőív** segítségével, melyet a hazai első osztályú bajnokságban résztvevő csapatok szurkolói köréhez juttattam el.

A kutatási eredmények elemzése alapján az általam felállított mindhárom **hipotézis** valóságnak bizonyult, azaz

- **Demográfiai adatokat** figyelembe véve a népesség minden rétegéből találkozhatunk szurkolóval a jégcsarnokokban.
- A jégkorongsport nem kap megfelelő **háttértámogatást**.
- A jégkorongsport magyarországi népszerűsítése könnyen megvalósítható **folyamat**.

Mint magyar jégkorongszurkoló remélem, hogy e sportágban rejlő szépségeket a potenciális szurkolótársak is minél többen felismerik, és kutatásommal segítséget nyújthatok a szurkolói és szponzori kérdések megoldásában.

Extract

In my opinion audience of the ice hockey games recent years in Hungary isn't growing sufficiently. My goal was to find out who and why choose hockey as entertainment, and what their ideas are about to be addressed to potential fans for attract their interest, what are their suggestions of the promotion of ice hockey.

To achieve the aim I used the combination of the two methods, ie, first I prepared a focus group interview with fans in the two consecutive years (2009, 2010) for the two different hockey teams (Sapa Fehérvár AV19, Miskolci Jegesmedvék Jégkorong Sport Egyesület). Second I made an online questionnaire for the fans of the Hungarian first league teams to expand of the research results

Due to the research results all the three my hypotheses proved true, ie

- Taking into account of demographic data, all layers of the population can meet in the ice hockey rinks like fans.
- The ice hockey sport does not get sufficient fans and sponsors support.
- In Hungary easy to implement of the promotion of ice hockey to the process.

As a Hungarian ice hockey fan I hope that more and more potential peer fans recognize the inherent beauty of the sport, and my research can help to resolve the fans and sponsor issues.

Tartalomjegyzék

BEVEZETÉS.....	1
1. SZAKIRODALMI ÁTTEKINTÉS	2
1.1. A JÉGKORONG EREDETE	2
1.2. A JÉGKORONG SZÜLŐHAZÁJA, AZAZ A KANADAI HOCKEY TÖRTÉNETE	3
1.3. A JÉGKORONG HÓDÍTÁSA EURÓPÁBAN	5
1.4. A MAGYAR JÉGHOKKI.....	6
1.5. JÉGKORONG MA.....	10
1.5. JÉGKORONG MA.....	11
2. KUTATÁS.....	14
2.1. KUTATÁSI PROBLÉMA, CÉLOK, HIPOTÉZISEK.....	14
2.2. SZEKUNDER INFORMÁCIÓK	14
2.3. PRIMER KUTATÁS.....	16
2.3.1. A kutatási mód	16
2.3.1.1. Fókuszcsoporthoz tartozó interjú.....	16
2.3.1.2. Kérdőív kutatás	16
2.3.2. Mintavétel.....	17
2.3.3. Célsokaság.....	18
2.3.3.1. Székesfehérvár	18
2.3.3.2. Miskolc	19
2.3.4. Kutatási eredmények	21
2.3.4.1. Gyengébbik nem	22
2.3.4.2. Életkori sajátosságok.....	24
2.3.4.3. Családi vonatkozások, lakhely	25
2.3.4.4. Motiváló tényezők.....	26
2.3.4.5. Kialakult szokások	28
2.3.5. Következtetés	29
2.3.6. Fókuszcsoporthoz tartozó interjú egyéb megnyilvánulásai	30
2.3.6.1. „Konfliktusokozók”	30
2.3.6.2. Háttértámogatás.....	31
3. MARKETING MUNKA	33
3.1. MÚLT ÉS JELEN	33
3.1.1. Magyar Jégkorong Szövetség legutóbbi akciója	35
3.2. SZURKOLÓI VÉLEMÉNYEK.....	36
3.2. JAVASLATOK A JÖVŐRE NÉZVE	37
3.2.1. Fiatalok (18 év alattiak).....	37
3.2.2. Fiatal felnőttek (18 és 25 év közötti).....	38
3.2.3. Felnőttek (25 és 59 év közötti)	39
3.2.4. Időskorúak (60 év feletti)	39
3.2.5. Korosztálytól függetlenül.....	40
3.2.5.1. „Termék”.....	40
3.2.5.2. „Szolgáltatás”	42
ÖSSZEFOGLALÁS.....	43
KÖSZÖNETNYILVÁNÍTÁS.....	44
SZAKIRODALOMJEGYZÉK	45
FÜGGELÉK.....	48
INTERJÚVÁZLAT.....	48
KÉRDŐÍV.....	49
ÁBRÁK.....	55
VÁLOGATÁS KÉRDŐÍVKITÖLTŐK VÁLASZAIBÓL	62
MELLÉKLET	66

Táblázatok, képek, ábrák jegyzéke

1. táblázat:	15
2. táblázat:	15
1. kép: Bandy	2
2. kép: NHL-logó	4
3. kép: Az első Stanley Kupa	5
4. kép: Városligeti Műjégpálya	6
5. kép: Pásztor György	7
6. kép: Egykori Kisstadion	8
7. kép: Magyar Jégkorong-válogatott (2008)	10
8. kép: Székesfehérvári "B-közép"	19
9. kép: Női jégkorongozók	22
10. kép: Dinamizmus	29
11. kép: Magyar szurkolótábor egy része Svájcban	31
12. kép: „Dobj egy macit!” akció logója	34
13. kép: Plüssállatok a jégen	34
14. kép: Csúszka a jégen	37
15. kép: Rolba	42
1. ábra: A kérdőív 13. kérdésére adott válaszok megoszlása (saját szerkesztés)	23
2. ábra: Válaszadók gazdasági aktivitás szerinti megoszlása (saját szerkesztés)	24
3. ábra: A kérdőív 8. kérdésére adott válaszok megoszlása (saját szerkesztés)	27
4. ábra: A kérdőív 10. kérdésére adott válaszok megoszlása (saját szerkesztés)	28
5. ábra: A kérdőív 19. kérdésére adott válaszok megoszlása (saját szerkesztés)	36
6. ábra: Válaszadók nem szerinti megoszlása (saját szerkesztés)	55
7. ábra: Válaszadók életkor szerinti megoszlása (saját szerkesztés)	55
8. ábra: Válaszadók foglalkozási körök szerinti megoszlása (saját szerkesztés)	56
9. ábra: Válaszadók családi állapot szerinti megoszlása (saját szerkesztés)	56
10. ábra: Válaszadók gyermek(ek) száma szerinti megoszlása (saját szerkesztés)	57
11. ábra: A kérdőív 16. kérdésére adott válaszok megoszlása (saját szerkesztés)	57
12. ábra: Székesfehérvári interjúalanyok megoszlása aszerint, hogy miért ment ki először jégkorongmérkőzésre (saját szerkesztés)	58
13. ábra: Miskolci interjúalanyok megoszlása aszerint, hogy miért ment ki először jégkorongmérkőzésre (saját szerkesztés)	58
14. ábra: kérdőív 6. kérdésére adott válaszok megoszlása (saját szerkesztés)	59
15. ábra: A kérdőív 7. kérdésére adott válaszok megoszlása (fő) (saját szerkesztés)	59
16. ábra: A kérdőív 11. kérdésére adott válaszok megoszlása (saját szerkesztés)	60
17. ábra: A kérdőív 12. kérdésére adott válaszok megoszlása (saját szerkesztés)	60
18. ábra: A kérdőív 18. kérdésére adott válaszok megoszlása (saját szerkesztés)	61
19. ábra: Magyar Jégkorong Szövetség BNV2010 kiállításon lefolytatott kérdőíves kutatásának 6. kérdésére adott válaszok megoszlása (MJSZ)	67

Bevezetés

„A sport az öregek, fiatalok százazreit ragadja magával a stadionokban, szenzációi a sajtó, a rádió és a televízió jóvoltából sorra-rendre behatolnak a lakásokba. Szenvedélyes viták, eszmecserek formájában uralkodó téma a munkapadoknál, az irodákban, az üzletekben stb. A különböző sportágak szurkolóinak teljesítményét hétfőnként kimutathatóan befolyásolja csapatuk győzelme vagy veresége.”

(Kun-Sipos, 1979, p. 3.)

Sport témában számtalan irodalomra bukkanhatunk, melyek klubokról, csapatokról, játékrendszerekről, játékvezetésről vagy sportolóról szólnak. Egy másik főszereplőről, a szurkolótáborról a legtöbb hírt a tévéből, rádióból, hírlapokból, magazinokból kapjuk. Azonban a lelátók emberéről hosszabb terjedelmű művet leginkább a labdarúgás témakörében olvashatunk. Ez múltját és népszerűségét tekintve nem is meglepő, de a XIX. században kialakuló téli sport, a jégkorong is gyorsan továbbterjedt Kanadából. A téli hónapokban a „jég labdarúgói”-nak mérkőzéseit is szívesen felkeresik a futbalszurkolók. Ez nem csoda, hiszen ez egy vérbeli csapatjáték, gyors és változatos.

Jelen dolgozatomban a jégkorongsport és szurkolóinak hazai bemutatásával, vizsgálatával foglalkozom. Munkám során a feltáró kutatási módszert választottam, mégpedig azért, mert minél pontosabb adatokat szerettem volna megtudni a kutatás során. Ezen belül egy - a kvalitatív kutatási módszerhez tartozó - fókuszcsoporthoz tartozó interjú készítettem 2009 őszén Székesfehérváron, majd egy évre rá Miskolcon a helyi jégkorongszurkolók részvételével. Szükségesnek éreztem kiterjeszteni a kutatást az eredmények alátámasztása érdekében, így egy - a kvalitatív kutatási módszerhez tartozó - kérdőívet állítottam össze és juttattam el az interneten keresztül a célcsoporthoz, azaz célközönséghez.

A dolgozat során bemutatom magát a terméket, azaz a jégkorong történelmi hátterét, majd a fent említett kutatási módszerek eredményeiből egy általános javaslatot teszek a magyarországi jégkorongélet fellendítése érdekében.

1. Szakirodalmi áttekintés

1.1. A jégkorong eredete

A hoki megnevezést általában az angol hooked-ból (görbített, hajlított) származtatják, több szakértőnek és sportágkutatónak viszont az volt a véleménye, hogy a hockey elnevezés a francia le hocquet (pásztorbot) elnevezésből alakult ki.

Mindezek ellenére a játék nem angol eredetű, ők ugyanis csak egyszerűen bandy-nek nevezték és a kezdetleges játék szabályait az öreg kontinensen látottak szerint alkalmazták. Mindenesetre az biztos, hogy a sportág szorosan összefonódik a korcsolyázással, mert először mindenképpen azt kellett megtanulni. A jégkorongozás pontos eredetét tekintve csak különböző feltevésekre alapozható.

1. kép: Bandy
(www.bandyjmegeen.nl)

E játék őse valószínűleg az indiai eredetű gyeplabda, amit már a rómaiak is játszottak. Az első írásos feljegyzések egészen a XII. századig nyúlnak vissza. A korabeli leírások szerint a katonák a téli időszakban a befagyott tavakon való könnyed közlekedéshez csontokat erősítettek a bakancsaikra. Ezzel a módszerrel jelentősen felgyorsult a jégen való közlekedés és ennek elterjedése tekinthető a korcsolya, a korcsolyázás őskorának. XVI-XVII. századi festmények és rézkarcok tanúskodna arról, hogy Hollandiában a jégkoronghoz hasonló játékot már játszottak a jégen. Németország északi részén már a XVI. században szabályok szerint zajlottak a megmértetésnek, azaz hivatalos jellegű kölcsönöztek a jégen való játékoknak. Fokozatosan terjedtek el ezek a játékok Angliában, Belgiumban és Franciaországban is. Az angolok például a labdarúgásból és a rögbiből kölcsönözték a jégkorong őseinek tekinthető játék szabályait. Érdekesség, hogy az angolok által bandy-ként megnevezett játékot napjainkban is művelik, többek között Svédországban, Finnországban, Norvégiában és Dániában. Ezen játék szabályzata sokban hasonlít a labdarúgásban alkalmazott szabályokra (pl.: a csapatokat tizenegy-tizenegy játékos alkotja). Az angol gyarmatosítás során az angol katonák magukkal vitték Kanadába is a bandy-t. (www.pingvinekhoki.hu)

1.2. A jégkorong szülőháza, azaz a kanadai hockey története

A jégkorongsport őshazája Észak-Amerika, azon belül is Kanada. A kissé regényes történet szerint egy Québec melletti katonai helyőrség (William erőd) udvarán kezdődött minden. Történt ugyanis, hogy a zord hidegben katonai őrszolgálatot teljesítő katonák parancsot kaptak az udvaron lévő befagyott lefolyók kitisztítására. A parancsnok nem sejtette, hogy ezzel egy új sportág kialakulásának kedvezett. A katonák saját szórakoztatásukra egy kicsiny fadarabot kezdtek el kergetni a kezükben lévő seprűkkel. Két csoportot alakítottak ki, saját térfelükön húztak egy-egy vonalat, megkezdődött a játék. A cél az volt, hogy a két csapat eszközeik segítségével a fadarabot az ellenfél vonala mögé juttassa. Ez a tevékenység órákig lekötötte őket. Ha hihetünk a történetnek, akkor ez volt a világtörténelem legelső „jégkorong-mérkőzése”. (Németh, 1996, p. 115; Tejfalussy-Kovács, 2008, p. 15; www.pingvinekhoki.hu)

Persze nagyon hamar elterjedt a sportág a környéken, és alaposan tovább is fejlődött. Megjelent a korcsolya, amellyel megnőtt a játékosok sebessége, a kicsinyke fadarabot pedig felváltotta a korong, amely sima felületének köszönhetően sokkalta jobban csúszott a jégen, mint a gyakorta érdes fadarabok. És egyre többen kezdtek el aktívan üzni az új sportágat. (Teffalussy-Kovács, 2008, p. 15)

A jégkorongozás rövidesen az egyik legkedveltebb szórakozás lett a hosszú kanadai telek alatt.

A mérkőzések abban az időben nemcsak elképesztően hosszúak (három óra), hanem durvák is voltak, gyakran a rendes játékidő letelte előtt véget értek, nemegyszer annyira súlyos sérüléseket szenvedtek a szemben álló csapatok játékosai, hogy nem tudták folytatni a játékot. Nagyon kezdetleges volt a felszerelés is: hagyományos kesztyűk és katonanadrág. A játékszer - abban az időben még labda volt - jóval nehezebb volt a napjainkban használt korongnál, de már préselt gumiból készítették, az ütőket pedig bükk-, illetve tölgyfából. Idővel a szabályzat is jelentősen módosult, ugyanis a sérült játékosokat helyettesíteni lehetett. A mérkőzések a kikötőkben, a kaszárnya udvarokon, tavak és folyók jégén kialakított játéktereken kerültek megrendezésre, később ez a játék meghonosodott az egyetemi központokban is, ahol a korábbi tizenegyedtől eltérően már elegendőnek bizonyult kilenc játékos is a csapatlétszám meglétéhez, a játékidő a korábbi háromról másfél órára csökkent.

Az első jégkorong egyesületet 1880-ban alapították meg Montrealban, Montreal Association Amateur (M.A.A.) néven. Az egyesület elnöke R.F.Smith új szabályokat vezetett be, javaslatára többek között az addig használt gömbölyű labdát négyzet alakú

Papp Nikolett: Jégkorszaki szaki - avagy kik a magyar jégkorongszurkolók?

koronggal helyettesítették. Ezen szabálymódosítás gyökeresen megváltoztatta az addig bandy-ként ismert játékot, ettől fogva a hockey elnevezést viselte. Az új szabályzat egyik fontos előírása a passzolás terén hozott változtatásokat, így az előírások szerint csak oldalra és visszafelé lehetett passzolni, ezért az előrehúzódtól lesipuskás játékos nem tudott érvényesülni. A játékeret más sportok példáján két részre osztották. 1888-ban a montreali egyesület kanadai csapatok meghívásával megrendezték az első turnét, amire bemutatták az új szabályok szerinti játékot is. Tulajdonképpen ez volt a hét játékost felvonultató kanadai jégkorong megszületésének pillanata, mivelhogy a M.A.A. csak hét jóképességű játékosal rendelkezett, a turné résztvevői megegyeztek abban, hogy minden csapat csak hét játékost küld pályára. Az M.A.A.-val párhuzamosan megalakult az Ontario Hockey Association, amely magába foglalta Kanada valamennyi akkor létező csapatát. Az első hivatalos jégkorongmérkőzésre 1888-ban került sor Kingstonban egy egyetemista válogatott és a katonai iskola csapatai között. A játékosok fehér nadrágot viseltek, a játékszer négyzet alakú gumi volt, a korcsolyákat pedig egy bizonyos Jackson Heines tervezte, melyek már acél élűek és magasabbak voltak, úgyhogy gyorsabban lehetett velük haladni.

Kanadában ebben az időszakban lett a jégkorong a legfontosabb. Megjelentek az első több ezer néző befogadására is alkalmas, fából készült lelátójú stadionok. A pályák felületét már az új szabályzat szerint jelölték meg, a játékszert lapossá és kerekké alakították. Mindezek hatására a sportág Kanadában szervezett keretek közé került. A klubok között hamarosan elkezdődött az ország legjobb játékosainak megszerzéséért vívott küzdelem, azaz a csapatok elkezdtek a játékosokat előírások szerint hivatalos formában egyik csapatból a másikba igazolni, melyekért 1890-től komoly pénzeket kezdtek fizetni.

Abban az időben a jégkorongot amatőr sportágnak tekintették annak ellenére, hogy minden csapatban volt három-négy fizetett játékos. A mérkőzések egyre inkább látványosakká váltak, és ennek hatására is, 1893-ban lord Stanley egy 50 dollár értékű serleget adományozott a kanadai bajnokság nyerteseinek. A Stanley Kupa a játékosokat egyértelműen ösztönözte, viszont sokan élesen bírálták ezt a gesztust, különösen a kimondottan amatőr játékosok alkotta csapatok. 1917. november 22-én létrehozták a

2. kép: NHL-logó
(www.offline.hu)

kanadai első ligát, közismertebb nevén a National Hockey League-t (NHL), melybe az első benevezett csapatok a Montreal Canadiens, Montreal Wanderers, Ottawa Club és a Quebec Club voltak. Az NHL megszületésének évében, december 19-én átadásra került Torontóban az első műjégpálya, az Arenas. 1926-ban a profi liga már tíz csapatot vonultatott fel, amelyeket Keleti

Papp Nikolett: Jégkorszaki szaki - avagy kik a magyar jégkorongszurkolók?

és Nyugati csoportokba rangsoroltak. A hagyományokhoz híven az NHL vezetősége eldöntötte, hogy a trófeát, amiért a csapatok küzdenek nevezzék Stanley Cup-nak. A jégkorong fokozatosan az ország elsőszámú sportága lett. 1961-ben átadták rendeltetésének a Hull-bán levő jégpalotát, amelyben minden évben megrendezik a Stanley Kupa döntőjét. (www.pingvinekhoki.hu)

3. kép: Az első Stanley Kupa (jégkorong.blog.hu)

1. 3. A jégkorong hódítása Európában

1894-ben néhány kanadai játékos átkelt az óceánon. Európába érkezve több bemutató jellegű mérkőzést játszottak, melyeket már csak hat-hat játékos küzdött egymás ellen, és a kapuk is kisméretűek voltak ezeken a bemutatókon. A kanadaiak által bemutatott játék hamarosan elnyerte az európai fiatalok tetszését is. Az első európai jégkorong klub 1895-ben alakult Párizsban, Hockey Club néven, egy évvel később Londonban már öt résztvevős turnét hirdettek. Akkoriban a kanadai jégkorongnak nagy volt a vonzereje Angliában, két évvel később Prince's Ice Hockey néven félprofi klub alakult, melynek tagja volt néhány kanadai játékos is.

1908-ban megalakult a nemzetközi szövetség, mely 1910-ben kiírta az első Európa-bajnokságot. Kezdetben a vezető szerepet az angolok, belgák, csehek és németek játszották. Európában a kanadaiak az első téli olimpián mutatták be tudásukat 1924-ben, ezt az olimpiát meg is nyerték, persze nem akárhogyan: az amerikaiak előtt 110:3-as gólaránnyal. Ettől kezdve rendeztek már világbajnokságot is. A feltalálók hosszú éveken keresztül a játék mestereinek bizonyultak, majd 1945 után a kanadaiak egyre rosszkedvűbben tértek haza Európából. A műjégpályák szaporodtak, a csehszlovákok sokat gyakoroltak, ezért kétszer is világbajnokságot nyertek, 1956-ban a szovjet válogatott Kanada ellen nyerte meg az olimpiai bajnoki címet.

A sport népszerűségét mutatja, hogy ezután más kontinensekre is eljutott a jégkorong: Ázsiába (Japán), Dél-Afrikába és Ausztráliába is. (www.pingvinekhoki.hu)

Tehát a jégkorong döbbenetes sebességgel nőtte ki Észak-Amerikát, és a XX. század elején betört az öreg kontinensre is. 1920-ban bemutató jelleggel már szerepelt az olimpia programján, mégpedig – igazi érdekességként – az antwerpeni nyári olimpiai játékokon. Jól mutatja a jégkorongsport dinamikus fejlődését és növekvő elfogadottságát, hogy 1924-ben a franciaországi Chamonix-ben már teljes jogú sportág volt a téli olimpián, első bajnoka pedig a „feltaláló ország”, azaz Kanada lett. (Tejfalussy – Kovács, 2008, p. 15)

1. 4. A magyar jégbokki

2007-ben megjelent a „Jégbokki”-A magyar jégkorong 80 éve című jubileumi könyv abból az alkalomból, hogy mi 2007-ben ünnepeltük a magyar hoki nyolcvanadik születésnapját.

Ebből ugyebár az következne, hogy a magyar jégkorongsport születése 1927-re tehető, de az 1927-es évszám „csak” a nemzeti szövetség megalakulásának az éve, maga a sportág jó pár évvel korábban bukkant fel kis hazánkban. A múlt század húszas éveinek elején már nagyon jók voltunk a jégen, játékosaink rendkívül képzettnak számítottak, és nemzeti csapatunk is Európa közvetlen élmezőnyébe tartozott akkor még a jéglabdázásban, nem a „jégbokkiban”, ahogyan akkor hívták és írták. Hazánk a legjobb közép-európai csapat volt, és legjobb játékosai nagyobb részt azok voltak, akik néhány évvel később már a jégkorongmeccseken vitézkedtek. A jéglabdás sikerek ellenére, amikor a „jégbokki” megjelent Magyarországon, mind többen és többen mutattak érdeklődést iránta, de az addig egyeduralgoló bandyt gyorsan kiszorította és egyre népszerűbbé vált. Olyannyira

4. kép: Városligeti Műjégpálya (soosto.freeblog.hu)

megnőtt a jégkorong iránti odafigyelés, hogy a jéglabdázásban (nemzetközi nevén a bandy-ben) jeleskedő sportolóink nagy része „átpártolt” az új sportághoz. Az első magyarországi jégkorong-mérkőzést afféle karácsonyi ajándékként kapta a sportszerető magyar közvélemény, 1925. december 26-án.

Éppen tizenegy hónap elteltével, 1926. november 26-án átadták Európa egyik legelső mesterséges jégpályáját, a Városligeti Műjégpályát. A kezdeti években persze még csak másfél-két hónapos volt a jeges szezon, ám ennek ellenére is egyre többen és többen hokiztak Budapesten. Miután – hasonlóan a mai helyzethez – a nemzetközi jégkorongéletben csak azokat az országokat vették komolyan, akik országon belül sportági szakszövetséggel rendelkeznek, így a helyzet megkívánta saját jégkorong-szövetségünk életre hívását. Ez rövid várakozást követően 1927-ben meg is valósult, és a Magyar Korcsolyázó Szövetség égiszén belül megalakult a jégkorong-szövetség is.

A Magyar Jégkorong Szövetség¹ megalakulásával bekerültünk az akkor már eléggé kiterjedt nemzetközi jégkorongéletbe, ezért vehető ez az évszám a magyar jégkorongsport születési dátumának.

A sportág népszerűségének rendkívül gyors növekedését több adat is hűen tükrözi. Egyrészt a BKE² mellett öt éven belül további olyan öt-hét csapat alakult, amelyek

¹ az MJSZ az egyik legrégebbi szervezete az IIHF-nek (International Icehockey Federation)

Papp Nikolett: Jégkorszaki szaki - avagy kik a magyar jégkorongszurkolók? izgalmasabbá, érdekesebbé, ezáltal népszerűbbé tették a bajnokságot, mégha a színvonalát nem is emelték látványosan. Bár válogatottunk és klubcsapatunk sohasem tudtak rangos nemzetközi viadalt nyerni, mégis megkerülhetetlen tényezői lettek a nemzetközi hokiéletnek. (Tejfalussy-Kovács, 2008, p. 15-16)

Aztán évről évre egyre több figyelemre méltó eredményt produkált a magyar jégkorongsport. Ez egyaránt igaz a klub- és a válogatott szintre nézve is. (Tejfalussy-Kovács, 2008, p. 17)

Manapság meglehetősen gyakran hangzik el az a jó tréfa, hogy akkoriban könnyű volt jó eredményeket elérni, hiszen akkor még „szögletes volt a korong”. Kétségtelen, hogy ha a felszereléseket, a jégpályákat vagy éppen a mérkőzések iramát összevetjük a maival, akkor egy laikus számára is könnyedén észrevehető a sportág elképesztő mértékű fejlődése. (Tejfalussy-Kovács, 2008, p. 18)

Az 1937. nagy jelentőségű esztendő, mert ekkor került kiírásra az első magyar nemzeti jégkorong-bajnokság. Akkoriban csapataink nem csak hazai, de nemzetközi párharcokat is vívhattak. Igaz volt ez a válogatottra és a klubcsapatokra is. Mindez persze több tekintetben előnyös volt a sportág szempontjából. Egyrészt folyamatos volt a tapasztalatszerzés, a játékosok saját bőrükön érezkelhették a sportág fejlődését, másrészt pedig a nemzetközi összecsapások jóvoltából az itthoni, meglehetősen rövid szezont meg lehetett nyújtani, illetve szakmailag értékesebbé, hasznosabbá lehetett tenni. (Tejfalussy-Kovács, 2008, p. 19)

1934-ben sikerült Magyarországra csábítani két mérkőzésre a világbajnokság előtt Európában túrázó kanadai válogatottat is. Az első mérkőzésen a mindössze 1700 néző előtt játékosaink csapatként harcoltak a sikerért. Bár a kanadaiak egy egész napos utazás fáradtságával léptek jégre, a döntetlenre rászolgáltunk. A másnapi reváns on már nem sikerült újabb világraszóló eredményt elérni, a juharlevelesek 7-0-ra győzték le mieinket. (MJSZ, 2007, p. 14.)

Ugyanebben az időszakban ráadásul nemcsak a felnőttek, de már a fiatalabb korosztály mezőnyében is izgalmas bajnokság szerveződött. A Középiskolások Országos Kupája³ néven futó eseménysorozatban színvonalas összecsapásokat láthatott a nagyérdemű. Később nagyrészt az innen kikerülő tehetségek alkották a magyar ifjúsági válogatottat. (Tejfalussy-Kovács, 2008, p. 19-20)

5. kép: Pásztor György
(hu.wikipedia.org)

² Budapesti Korcsolyázó Egylet

³ Ebben a bajnokságban már játszott Pásztor György, az MJSZ jelenlegi Tiszteletbeli elnöke is!

Papp Nikolett: Jégkorszaki szaki - avagy kik a magyar jégkorongszurkolók?

1938-ban ismét összecsaphatott válogatottunk Kanadával. A döntetlen a sajtó a magyar jégkorong történetének addigi legjobb eredményeként és a világbajnokság legnagyobb meglepetéseként értékelte. (MJSZ, 2007, p. 18)

A világháború után nemcsak az ország, de sajnos a magyar hoki is romokban hevert, és felélesztése nem is volt olyan egyszerű feladat. Seregnyi oka van a világ élmezőnyétől való mind nagyobb mértékű leszakadásunknak, de az egész bizonyosan kijelenthető, hogy a második világháborút követő egy-másfél évtized rengeteget ártott a magyar hokinak. A mérkőzéseket ez idő tájt még a Városligeti Műjégpályán rendezték, hiszen sem a Kisstadion, sem pedig a Millenáris nem létezett ekkor. A sportág azonban hamarosan újra népszerű lett; két-hármezer néző a legkevésbé érdekes mérkőzésre is összegyűlt a Városligetben. (Tejfalussy - Kovács, 2008, p. 20-21)

A háború után a Városligeti Műjégpályának, a sportág egyetlen hazai bázisának a rendbehozatala után rögtön újra indult a jégkorong élet is, de hamarosan kiderült, hogy a játék közel sem kap hasonló szerepet, mint korábban. (www.wikipedia.hu)

1950-ben nem lépett jégre a válogatott, valamint a klubcsapatok sem mérköztek külföldi ellenféllel, azaz egyetlen nemzetközi összecsapást sem vívtak magyar jégkorongozók. Ezt az esztendőt akár a magyar jégkorongsport fekete éveként is elkönnyvelhetjük, mert ilyen sem azelőtt, sem azóta nem fordult elő.

A következő esztendőben kissé javult a helyzet, egyrészt ismét összeállt a válogatott, másrészt a klubcsapatok is ki-kijutottak egy-egy külföldi meccsre. Más kérdés, hogy akkoriban a hokiban is éreztette hatását, hogy ijesztően sötét történelmi korszak köszöntött Magyarországra. Az esetleges külföldi meghívások, nyugat-európai utak valóságos tortúrát jelentettek csapataink számára, a kommunista vezetés ugyanis állandó jelleggel a csapattagok disszidálási kísérleteitől tartott, tegyük gyorsan hozzá, nem is

6. kép: Egykori Kisstadion (jégkorong.blog.hu)

mindig alaptalanul. A bajnokság színvonala megerősödött az ötvenes évek végére. 1958-ban elkezdődött a Kisstadion építése is. Az 1959-es esztendő a Kisstadion átadása nélkül is jelentős évszám a magyar hoki életében, húsz év elteltével ugyanis ismételten résztvevői lettünk a világbajnokságnak! Akár a pozitívumok, akár a negatívumok tűnnek fajsúlyosabbnak ennyi idő távlatából, összességében mégis elmondható, hogy ez volt a magyar jégkorong hőskora. Ha az eredetileg bandy-t játszó és a hozzájuk csatlakozó vállalkozó szellemű sportemberek nem pártolnak a „szögletes” korong mellé, ki tudja, mikor vert volna gyökeret hazánkban ez a csodálatos sportág. (Tejfalussy – Kovács, 2008, p. 21-25)

Papp Nikolett: Jégkorszaki szaki - avagy kik a magyar jégkorongszurkolók?

Az ötvenes években a Szovjetunió megjelenése és kiváló szereplése a világbajnokságokon lehetővé tette, hogy a magyar jégkorongozók is lélegzetvételhez jussanak. (www.wikipedia.hu)

Az 1960-as évek közeledtével több tekintetben történt előrelépés a magyar jégkorongsportban. Ha nem is változott meg alapjaiban a jégkori nehéz helyzete, de kissé talán enyhült a sportágat körülvevő fagyos, elutasító hangulat, a hoki felkerült az állam által létezőnek nyilvánított sportágak közé, nem fenyegetett a megszűnés, némileg javult a rendkívül sanyarú pályahelyzet. (Tejfalussy-Kovács, 2008, p. 29)

1961-ben elkészült a sportág új központja, a Kisstadion A válogatott mellé csehszlovák kapitány érkezett és a csapatok száma is stabilan nyolcra emelkedett, amelyek közül az FTC, az Újpesti Dózsa, a Vörös Meteor és a BVSC volt harcban az érmekért. A válogatott 1964-ben kivívta az olimpiai szereplés lehetőségét, majd 1965-ben a „B” csoportos világbajnokságon a 4. helyet szerezte meg, amely akkor a világranglista 12. helyét jelentette. Ismételten fellángolt a jégkorong szeretete. (www.wikipedia.hu)

1983-ban a „C” csoportos VB-n a magyar válogatott elérte legnagyobb sikerét: hazai közönség előtt sikerült kivívni a feljutást. De a „B” csoportos szereplés csak rövid időre tudta leplezni, hogy a sportág egyre jobban elmaradt riválisaitól. Miközben ellenfeleink egyre jobb körülmények között készülnek és az utánpótlásban is szélesebb alapokra támaszkodtak, Magyarországon ekkor még mindig nem létezett állandó fedett jégpálya. Az 1985-ös „B” csoportos VB-ből való kiesés után a magyar csapat csak a 3. vonal középmezőnyében tudott megkapaszkodni, melyet az 1990-es hazai „C” csoportos VB 7. helyezése „koronázott meg”.

A pályagondok enyhítésére elsőként a fehérvári jég kerülhetett fedél alá, amely sokáig az egyetlen maradt. Csak évek múlva követte a sorban Dunaújváros, Szeged, Debrecen, Zalaegerszeg, Kaposvár, Miskolc, a fővárosban pedig a káposztásmegyeri, újpesti és erzsébeti jégcsarnok.

A bajnokságban a 90-es évek első felében a Fradi korszaka következett, melyet a Duna-ferr nagy generációja szakított meg, majd hozzájuk csatlakozott az Alba Volán, akik a 2000-es évek domináns csapatává váltak. A válogatottban 1995-től kezdve szerepeltek a dunaújvárosi fiatalok és a fehérvári Palkovics-Ocskay páros, akik már ifiként is igen közel álltak a korosztályos EB „A” csoportjához. A felnőtt válogatott egyre jobb szereplése ellenére a szovjet utódállamok vagy Szlovákia rutinos csapatai rendre az útját állták. 1998-ban viszont végre sikerült a nagy álom, ismét hazai közönség előtt kivívta a csapat a „B” csoportos indulás jogát. A majdani a kiesés után ismét első helyet szereztek meg 2000-ben. A világbajnoki rendszer 2001-es átszervezése óta a csapat stabil tagja volt a divízió I.

Papp Nikolett: Jégkorszaki szaki - avagy kik a magyar jégkorongszurkolók?
selejtező csoportoknak, ahol 2002-ben és 2007-ben 2. helyezést tudott szerezni, majd 2008-ban kivívta a feljutást az „A” csoportba. Onnan a Dánok ellen elvesztett rájátszás-mérkőzésen kiestünk. 2010-ben a Divízió 1-ben sajnos másodikak lettünk a szlovénok mögött. A 2011-es ellenfeleink: Olaszország, Japán, Hollandia, Dél-Korea, Spanyolország. (www.wikipedia.hu)

Eközben 66 év után újra Magyarország – Kanada mérkőzés. A Budapest Sportaréna-ban megrendezett mérkőzésre az összes jegy rekordidő alatt kelt el. A gálameccsen 9:2-re nyert Kanada, így magyar góloknak is örülhetett a gálameccs közönsége. (MJSZ, 2007, p. 84)

7. kép: Magyar Jégkorong-válogatott (2008)
(www.origo.hu)

1. 5. Jégkorong ma

A svájci „A” csoportos VB-n ugyan nem sikerült bennmaradni a legjobbak között, de a magyar közönség értékelte válogatottunk minden megmozdulását. A VB-n még Kanada is megirigyelte a magyar szurkolótábor lelkes buzditását.

A magyar jégkorongsport nyolc évtizedet felölelő történelme során számos jelentős, mérföldkönek számító eseményt produkált, negatív és pozitív értelemben egyaránt. A szapporói világbajnoki győzelemmel és az „A” csoportba jutással újabb, minden korábbinál jelentősebb időszakához érkezett a sportág, melyhez hasonló sikert fennállása során még sosem ért el a magyar hoki.

A feljutás utáni öröm, boldogság és eufória pillanataiban is tanácsos azonban objektív értékelést készíteni, valós alapokon nyugvó jövőképet felvázolni. Nyilvánvaló, hogy a siker nehézkes elérését követően sokkal nehezebb az elért eredmény megtartása. Kiváltképp igaz ez a magyar jégkorongsportra és különösen a magyar jégkorong válogatottra, mely hosszú évek óta teljesítőképessége felső határán jár, sőt, időnként talán túl is szárnyalja mindazt, amit a körülmények és a lehetőségek alapján várhatnánk tőle.

Ám nem lenne szerencsés veszni hagyni ezeket az eredményeket és azt a tekintélyt, amelyet a magyar jégkorongsport az elmúlt időszakban kivívott magának, hiszen Magyarországot egyre magasabb szinten jegyzik a nemzetközi jégkorongéletben. (Tejfalussy-Kovács, 2008, p. 213)

Ha figyelembe vesszük, hogy sokáig jócskán tíz alatt maradt a meglévő - ráadásul fedetlen - pályák száma, és jégkorongélet is csak négy-öt helyen zajlott, akkor nyomban szembetűnő a hatalmas fejlődés. Lassan ország minden szegletében adott lesz a jégkorongozás feltétele, a fedett jégpálya. (Tejfalussy-Kovács, 2008, p. 214)

A helyzet tehát biztató, hiszen a korábbi két utánpótlás-nevelő bázis – Székesfehérvár és Dunaujváros – mellé ugyanis újabb városok zárkóztak fel: Kaposvár, Zalaegerszeg, Győr, Miskolc, Újpest, Pesterzsébet és Káposztásmegyer. Ezek a helyeken ugyan nem azonos színvonalon, de nevelőmunka folyik. Nem szabad azonban ezzel megelégednünk, hiszen még így is számos olyan város akad, ahol korábban virágzott a sportág (Jászberény), illetve ahol a létesítményi háttér adott lenne ahhoz, hogy eredményes munka vegye kezdetét (Szeged, Nyíregyháza, Tatabánya, Sopron, Szombathely), ám ez eddig nem történt meg. (Tejfalussy-Kovács, 2008, p. 215)

A remény tehát megvan ahhoz, hogy utánpótlás szinten minden korábbinál tudatosabb, szisztematikus munka vegye kezdetét, ami a távoli jövőre nézve mindenképpen biztató. Az „A” csoportos tagságnak köszönhetően remélhetőleg egyre több fiatal gyermek

Papp Nikolett: Jégkorszaki szaki - avagy kik a magyar jégkorongszurkolók?

választja a jégkorongsportot, miáltal növekszik majd a kiválasztási lehetőség. A sportág növekvő népszerűségét remekül bizonyítják az olyan különféle amatőr- és utánpótlás-tornák, ahol a legkisebbek mezőnyében országosan száz (!) csapat is elindul. Az egyik teamárka által támogatott felnőtt amatőr tornán évről-évre legalább nyolcvan csapatot regisztrálnak a Városligeti Műjégpályán. Az amatőr-társadalom amúgy is komoly bázisa és háterszága minden sportágnak, nincs ez másként a jégkorongban sem. Fiatalok és felnőttek egyaránt nagy számban alakítanak csapatokat, immáron számtalan amatőr együttes létezik. Valójában az amatőr társadalom nélkül a profik sem létezhetnének, bár ez a háttérben működik, az amatőrök növekvő száma teszi rentábilissá a szépen gyarapodó jégpályák üzemeltetését is, hiszen – ellentétben a „koca-korcsoyázókkal” - ők állandó bevételi forrást jelentenek, rendszeresen – hetente akár több alkalommal is – pályát bérelnek, és játszanak.

Ezzel pedig át is térhetünk a sportág fejlődésének egy jelentős alappilléreire, az állami és a szponzori háttérre, sajnos e téren komoly a lemaradásunk. És bizony sajnálattal kell megállapítani azt is, hogy egyelőre az „A” csoportba jutás sem hozta meg a várt, és titkon remélt Kánaánt. A magyar hoki bizony jó néhány ígéretet kapott az elmúlt években, melyek lényege mindig az volt, hogy „fiúk, ha itt és itt sikerül jó eredményt elérni, akkor lesz pénz, lesz tőkebeáramlás”. A „fiúk” a feltételül szabott eredményeket néha túl is szárnyalták, ám az ígéretekből jórészt csak kedves hátbaveregetések, baráti válllapogatások lettek... Bár konkrét ígéret a Szapporó utáni tetőfokára hágott ünneplésen talán el sem hangzott, azért mindenki -joggal - remélte, hogy végre méltó helyére kerül a sportág.

Vannak olyan sportágak, ahol egy ennél sokkal kisebb siker kapcsán is pénztárcák tucatjai nyílnak meg, de a jégkorongban – „A” csoport ide, „A” csoport oda – sajnos mindeddig egyetlen jelentősebb szponzor sem érkezett sem klub- sem pedig válogatott szinten. (Tejfalussy-Kovács, 2008, p. 217-218)

A magyar jégkorongsport mostani szintjére különösebb anyagi beruházás nélkül jutott el. Ha a sikerek harására netán jelentősen nőne a sportágba áramoltatott befektetés, már akkor is késő lenne. Ettől függetlenül az eredmények birtokában kívánatos lenne, ha nemcsak erkölcsileg, hanem végre pénzügyi téren is felsorakoznának az illetékesek a sportág mellé. (Tejfalussy-Kovács, 2008, p. 219)

A magyar jégkorongsport is része a magyar sport egészének, mégha gyakran háttérbe is szorítják. Jó lenne, ha a hoki nem venne részt a magyar sport jelenlegi mélyrepülésében.

Papp Nikolett: Jégkorszaki szaki - avagy kik a magyar jégkorongszurkolók?

Manapság kiemelten fontos, hogy tisztában legyünk a sportág értékeivel, ugyanis erre lehet építeni a jövőt. A magyar hoki eddigi legendáinak és a mostani káprázatos sikert elérő magyar válogatott tagjainak a sportágban való megtartása a jégkorongsport jövője szempontjából igen nagy jelentőségű. Semmiképpen sem szabad veszni hagyni azokat a szakmai és emberi kvalitásokat, amelyekkel mai válogatottunk tagjai rendelkeznek. Emberi tulajdonságaik és az általuk elért eredmények alapján a jövő fiataljai már ma is felnézhetnek rájuk, a későbbiekben pedig a helyükre léphetnek majd, és követhetik példájukat. (Tejfalussy - Kovács, 2008, p. 220-221)